Načrti Pionirskega doma

Postal naj bi stočišče dela z mladimi na kulturnem področju

Pionirski dom je edina slovenska ustanova za mlade, ki ima v svojem programu začrtan cilj: združevanje kulturnih dejavnosti mladih. Z leti se je pod vplivom razmer marsikaj spremenilo. Za novi polet in za določene vsebinske spremembe se zavzema letos izvoljeni novi direktor Viktor Konjar. V ta namen smo ga prosili za razgovor, v katerem naj bi predstavil Pionirski dom takšen kot je danes in načrte za prihodnje.

V sklopu Pionirskega doma delujejo tri temeljne organizacije združenega dela: Pionirska knjižnica, Mladinsko gledališče in Center za kulturo mladih. Prav ta slednji je bil predmet razgovora s tov. Konjarjem. V okviru Centra delujejo gledališki oddelek z ritmiko, likovni, filmski, glasbeni, lutkovni in oddelek za tuje jezike. V vsakem oddelku sta nastavljena po dva pedagoga; delata s skupino desetih otrok, ki se javijo na razpis.

Denarna sredstva dobijo od izobraževalne skupnosti.

Posebno mesto zavzema oddelek za tuje jezike, kjer je več učiteljev in okoli tisoč otrok, zanimanje pa presega zmogljivosti. Dohodki teh pedagogov gredo iz šolnin (letna šolnina znaša 800 din). Seveda je to plačilo pogojilo družbeno razlikovanje v sestavi učencev. Hkrati pa je prišlo do tega, da so krožki postali zgolj neke vrste izvenšolski pouk.

Pionirski dom ima sicer Festivalno dvorano, ki je prvenstveno namenjena srečanjem mladih, vendar jo uprava večkrat — zaradi denarne stiske — oddaja v najem za razne prireditve in kongrese.

Tov. Konjar je predstavil nove načrte. V uvodu je izrazil željo, da bi se Pionirski dom preimenoval v Središče za kulturo mladih, Festivalna dvorana pa v Dvorano mladih. Predvsem gre za pomenske spremembe.

Ta institucija naj bi strokovno in organizacijsko povezovala in urejela vse tiste dejavnosti, ki jih nudijo tovrstni ali podobni zavodi otrokom, pri tem je seveda poudarek zlasti na šolah, oz. na tem, kar le-te nudijo na kulturnem področju.

Praviloma je vsaka kulturna ustanova zadolžena, da predstavi sadove svojega dela tudi otrokom. Vendar je dejansko mnogo težav, ki onemogočajo tovrstne stike. Tudi šole težko uresničijo večje načrte, skupaj s temi kulturnimi ustanovami. Tako bi organizacijsko usklajevanje lahko opravilo prav Središče za kulturo mladih.

Po drugi strani naj bi skupina pedagogov, ki že dela v Pionirskem domu, in ki naj bi se v ta namen okrepila, sporočala svoje znanje mentorjem po šolah preko zapisov, člankov, strokovnih srečanj in neposrednega sodelovanja. Srerdišče za kulturo mladih bi priskrbelo tudi zunanje mentorje. Zato ga je treba določiti v okviru izobraževalne sfere kot resnično osrednje strokovno telo za kulturo mladih. Gledališki oddelek naj bi npr. z vsem družbenopolitičnim potencialom priskrbel nekaj gledališčnikov, ki bi bili sposobni in pripravljeni delati z mladimi. Potrebno pa je, da se psihološko in pedagoško pripravijo za to delo. Središče za kulturo mladih bi poleg tega prevzelo tudi organizacijo, t.j. dogovorjalo bi se z matičnimi zavodi teh sodelavcev in s šolami, ki bi pokazale zanimanje za igro.

Kljub temu pa bi v Pionirskem domu še deloval krožek, ki bi bil za pedagoga (t.j. strokovnega usmerjevalca mentorjev na šolah) nekakšna eksperimentalna skupina ob kateri bi lahko proučeval upravičenost svojih teoretskih predlogov. Seveda se bo potrebno natančno domeniti po kakšnemu ključu bi bili otroci izbrani v ta krožek.

Tov. Konjar je še povedal, da bo Pionirski dom s tem delom po vsej verjetnosti začel že prihodnje šolsko leto. Poslali so pisma vsem vodstvom šol in kulturnim institucijam. Za začetek bo delo steklo le v okviru Ljubljane, sčasoma pa se bo razširilo na vso Slovenijo.

Na koncu pogovora je Viktor Konjar poudaril, da lega Pionirskega doma onemogoča večja združevanja otrok in mladine (na Trgu VII. kongresa ZKJ za Gospodarskim razstaviščem, ki širi svoja poslopja pred Pionirski dom, sčasoma pa ga bo obdal tudi iz drugih strani).

Vsekakor bo ambiciozni načrt Pionirskega doma vnesel v šolsko delo na področju kulture mnogo več sistematičnosti, aktivne usmerjenosti in kar je morda najvažnejše — kontinuiranosti. Poleg različnih ljubljanskih institucij iz izobraževalnega področja, ga je podrpl že Zavod za šolstvo.

Rešitev je treba najti

Obisk načelnika ljubljanske Uprave javne varnosti v tomačevskem barakarskem naselju

Problem barakarstva je že zdavnaj presegel občinske meje. Črno naselje ob Dečkovi ulici, pa prava vas barak in novozgrajenih »črnih« stavb v Tomačevem in še mali madež ob Črtomirovi ulici so prerasli v problem, ki ga bo treba čimprej rešeti z združenimi močmi. Po obisku Vinka Hafnerja, sekretarja MK ZK Ljubljane, je zdaj za Bežigrad prišel še načelnik Uprave javne varnosti Ljubljana Rajko Mitič in se na Postaji Milice sestal s predstavniki naše občine: predsednikom občinske skupščine Janezom Rigerjem, komandirjem postaje Milice Leopoldom Vovkom in drugimi.

Načelniku so najprej orisali stanje za Bežigradom in ga seznanili s prizadevanji naše občine, da bi ta problem čimprej rešeli: čas pa je pokazal, da so vsa prizadevanja zaman in da je problem iz dneva v dan hujši — na drugi strani pa je očitno, da je že prerasel ekonomske možnosti Ljubljane v prihodnjih petih letih. Zato so si bili vsi na tem posvetu enotni, da bo treba nemudoma poiskati vse vzroke, ki so pripeljali do problema črnih gradenj in poiskati zakonito pot za zajezitev in pozneje ukinitev vseh teh naselij.

Že pred 15 leti so pričeli z razpravami o tem, kako bi rešili problem takrat še majhnega naselja v Tomačevem: pogovarjali so se tudi s predstavniki delovnih organizacij, ki imajo te ljudi zaposlene in jih skušali pritegniti k skupni akciji, pa ni bilo uspeha. Vse preveč je bilo besed in načrtov, konkretnega pa le malo — in nekajkrat so bili ovira tudi predpisi. Zato bo treba zdaj problem proučiti politično in strokovno in ga skupno — torej v okviru celega mesta in s sodelovanjem vseh političnih in strokovnih dejavnikov — pričeti čimprej reševati.

Nato so se odpravili na ogled teh naselij in pogojev, v katerih danes živijo ljudje.

Prva postaja je bilo naselje ob Dečkovi ulici. Ostanek nekdanjega Filmservisa, zdaj kup zakrpanih barak, ki so v enem prvih mrzlih in deževnih jesenskih dni dajale še bolj temačno podobo. Modrobeli miličniški avto ni vzemiril monotonije tamkajšnjih prebivalcev, ki so le za trenutek zastali in pogledali skozi okna brez zaves. In ko smo stopili do najbližjega vhoda nas je pozdravil v imenu številne družine mož, zaposlen pri kamniškem komunalnem podjetju. Ko nam je razkazoval svoje nekaj metrov veliko stanovanje so za njim stali trije bosi otroci, čisto, a skromno napravljeni — četrti je bil v šoli. In mož nam je povedal, da v sosednji baraki živi njegov brat, zraven pa še brat njegove žene: kupili so barako od prejšnjega lastnika, ki je par zbitih desk in kos pločevine prodal za osemsto starih tisočakov. Tako je prodal tri, štiri »stanovanja« in se preselil drugam, spet v barako — in spet zaslužil.

Odpeljali smo se v Tomačevo, kjer je prava mala vas barak. Kot da ni bilo nikjer nikogar, le psi so neumorno lajali, kokoši pa so se mirno sprehajale po odprtih bivalnih prostorih, kjer so razne krpe ležale vsepovsod. Bedna slika. Korak, dva naprej pa se začenja naselje zidanih hiš, pravih večkih stavb, ob katerih se človek sprašuje — zakaj so morali graditi tam, zakaj spravljajo v nevarnost sebe in druge. In zakaj je naša zakonodaja tako mila, da ne more energično preprečiti takega nasilnega naseljevanja.

Za kaj gre? Vsa ta stanovanja, vse te hiše in barake so zgrajene v najožjem rezervatu mestnega vodovoda. V rezervatu, v katerem ni dovoljena niti najmanjša gradnja, še adaptacije redko dovoljujejo. Naselje je brez vode in kanalizacije. Vodo dobijo: v zemljo so zabili klasične »šterne« in tako črpajo talno vodo, ki jo je tu dovolj — saj je vodovodni rezervat in potemtakem od tu prihaja najbrž tudi pitna voda za nas, ostale Ljubljančane.

No, korak dva od teh vodovodov pa so njihova stanišča — seveda, le v zemljo skopane jame — voda odteče, blato pa ostane. Poleg tega pa so tistega dne po dežju tekli križem kražem majhni potočki umazanije in če človek pomisli kakšna okužba se lahko izcimi iz vsega tega, se zgrozi.

Še drug podatek: tamkaj teče tudi daljnovod visoke napetosti in pravilo pravi, da mora biti vsaj 50-metrski pas, v katerem ne sme biti objektov. In kot v posmeh: slemena številnih hiš so tik pod najnižjimi žicami daljnovoda.

Tak je torej drug del resnice o Tomačevem: ne gre le za ljudi, ki nimajo dovolj denarja, da bi si lahko priskrbeli stanovanje. Ne gre le za socialne probleme, ampak je precej tudi takih, ki bi najbrž brez težav dobili stanovanje recimo v soseski BS-3. Saj zdaj, ko so zgradili na »črno« večnastropne hiše niso dobili kreditov niti v banki, niti v delovnih organizacijah — pa so kljub temu zmogli tako investicijo — torej bi jo pri nakupu stanovanja v kaki od sosesk še laže. Gre torej za kršenje, in to zavestno, naših določil, naših predpisov. Najbrž bo treba tudi ukrepati. Kmalu.

Hitra pomoč

Staršem, zaposlenim za Bežigradom, so se rodili trojčki — Solidarnostna pomoč stanovanjske skupnosti in delov. organizacij

Tisti dan, 10. novembra letos, ko so prijokali eden za drugim na svet Urška, Miha in Gašper, so svojim »novopečenim staršem«, potem ko so si ti bili »opomogli« od veselega presenečenja nad tako bogatim srečnim dogodkom, potrojili dotedanjo skrb. Starša Martina in Adolf Uhanova sta namreč stanovala v srednjeveliki kletni sobi, ki je bila nekoč shramba, drvarnica ali nekaj podobnega v Mostah ob Ljubljanici. Oba, 27-letni Adolf in 23-letna Martina, mlada zakonca sta zaposlena v občini Bežigrad (Unis Rog Savlje in Kmetijski inštitut Slovenije) zato so se na pobudo moščanskega političnega aktiva in SZDL sestali na skupnem delovnem sestanku zastopniki bežigrajskih sindikatov in stanovanjske skupnosti, da bi s skupno akcijo vseh ljubljanskih stanovanjskih skupnosti in delovnih kolektivov zagotovili mladim staršem in njihovemu številnemu naraščaju primerno stanovanje.

Akcija je izredno hitro stekla in zagotovljeno jima je 2,5 sobno solidarnostno stanovanje v Stepanjskem naselju. S svojimi trojčki sta se, razumljivo, uvrstila na vrh prednostne liste prosilcev za solidarnostna stanovanja tako v »skupini« mladih zakoncev kot »po dohodkih«, če jih je treba »po novem« razdeliti kar na pet delov.

Poleg zagotovitve primernega stanovanja pa so staršema solidarnostno priskočili na pomoč tudi nekateri delovni kolektivi in moščanski Rdeči križ. Tako so se pri »Oblogi-Slikoplastiki« obvezali, da bodo poskrbeli za lakiranje parketa, »Velana« bo poskrbela za zavese, »Lesnina« in »Slovenijales« pa bosta sodelovala pri opremi.

Za naraščaj pa sta s pleničkami in oblačilci kot so povedali, poskrbela tudi »Nama« in »Pletenina«, kot so pred tednom dejali na SZDL Moste, pa računajo tudi na pomoč kolektivov, kjer sta srečna starša zaposlena.

V sodelovanju z zavodom za socialno delo in patronažno službo bodo staršema zagotovili tudi pomoč pri negi in varstvu številnega naraščaja.

Kako z veseljem smo tudi tokrat zapisali, da se vendarle znamo, če je treba, tudi tako po človeško preprosto in toplo pomeniti in solidarnostno hitro pomagati — brez odvečnega govorjenja in gore papirjev . . .

D. B.

Za varstvo okolja

Posvet o sekundarnih surovinah in mednarodna razstava na Gospodarskem razstavišču

Izvršni svet skupščine SR Slovenije, Raziškovalna skupnost Slovenije in slovenska gospodarska zbornica prirejajo od 2. do 10. februarja prihodnjega leta v Ljubljani dve veliki ekološki prireditvi. Posvet o sekundarnih surovinah z naslovom **»Odpadki — surovine 76«** in **mednarodno razstavo »Tehnika za okolje 76«** na Gospodarskem razstavišču. Hkrati bo v Ljubljani tudi **III. jugoslovanski simpozij o varstvu zraka pred onesnaževanjem** in **I. simpozij o racionalnem gospodarjenju s toploto.**

Posvetovanje »Odpadki — surovine 76« je izredno široko zastavljeno, in doslej so zabeležili že okoli 150 prijav in okoli 100 referatov, ki še vedno prihajajo. Sprejema jih Inštitut Jožef Štefan na Jamovi 39..

Glavni predmet mednarodne razstave »Tehnika za okolje 76« je seveda tehnika za zaščito okolja, predvsem z metodami zbiranja, sortiranja in vračanja odpadkov v proizvajalne in naravne ciklične procese, stroji, oprema in druga tehnična sredstva za take operacije in za zaščito kvalitete okolja sploh. Ena osrednjih ambicij organizatorjev razstave je, spodbuditi domačo industrijo za proizvodnjo opreme za varovanje in ohranitev okolja. Pričakujejo okoli 300 razstavljalcev, prireditvi pa bo prisostvovalo tudi nekaj strokovnjakov mednarodnega slovesa. Naslov organizacijskega odbora razstave je: Gospodarsko razstavišče, Tehnika za okolje 76, Titova 50.

Glavna tema III. jugoslovanskega simpozija o varstvu zraka pred osnesnaževanjem, ki bo prav tako med razstavo, je strategija čiščenja zraka v urbanih aglomeracijah, na I. simpoziju o racionalnem gospodarjenju s toploto od 4. do 5. 2. 1976, ki ga organizirata Poslovno združenje za energetiko in SITHOK — sekcija inženirjev in tehnikov za hlajenje, ogrevanje in klimatizacijo, pa bo glavna tema zmanjšanje porabe toplote s povečano toplotno izolacijo in boljšo regulacijo. V splošnem delu bomo zvedeli kakšno je stanje pri nas in v svetu, energetsko bilanco Slovenije ter trend razvoja sistemov pri racionalni uporabi toplote, posebna tema pa bo posvečena tudi uporabi sončne energije in energije vetra.

Pokrovitelj obeh simpozijev je Fakulteta za strojništvo, prijave pa sprejema Poslovno združenje za energetiko, Ljubljana, Haydrihova 2.

D. B.

Vrtec, rekreacija in parkiranje

Poglavitne probleme krajevne skupnosti Bežigrad obravnava tudi srednjeročni načrt za obdobje 1976—80

V krajevni skupnosti Bežigrad, ki ima skoraj 4.700 prebivalcev, so že pripravili srednjeročni načrt za obdobje 1976—80. V tem načrtu so uvodoma predstavili tudi krajevno skupnost in spregovorili o glavnih problemih.

V Socialistično zvezo delovnega ljudstva je včlanjenih 3.240 občanov, v Zvezo komunistov 450, članov Zveze borcev je 520, Rdečega križa prek 2.800, članov ZRVS 300 in včlanjenih upokojencev 960. Največ ljudi je zaposlenih izven krajevne skupnosti, čeprav je na njihovem terenu sedež 57 delovnih organizacij in 23 ustanov in drugih organizacij.

Krajevna skupnost Bežigrad je strnjeno mestno naselje z urejenimi prometnimi zvezami, telefoni in podobnim. Tudi komunalna opremljenost je zadovoljiva, saj bodo potrebne le manjše izpopolnitve. Precej dela pa bodo imeli še na področju prometa, saj bodo morali ponekod postaviti prometne znake in rešiti enega hujših problemov — parkiranje.

Prostih zazidalnih površin je v krajevni skupnosti le malo: na južni strani ob Parmovi ulici do Likozarjeve bo ČGP Delo zgradilo nov proizvodni objekt, na nasprotni strani pa namerava postaviti Gramex maloprodajno trgovino z manjšim skladiščem. Ob Parmovi ulici proti Samovi cesti bo Lesnina zgradila skladišče, ob Kuzmičevi, Einspielerjevi in Hmeliniški pa bodo nadaljevali z gradnjo soseske BS 4.

Otroško varstvo imajo organizirano v treh enotah, vendar pa so kapacitete precej premajhne, saj je od 327 predšolskih otrok v družbenem varstvu le 129 predšolcev. Zato je prostor ob Staričevi in Samovi ulici pred viden za gradnjo novega vzgojnovarstvenega objekta in poslovne stavbe; če bodo gradili nov objekt, bo v njem prostora za 200 do 250 otrok, sicer pa bodo povečali sedanji vrtec za približno 60 mest in s tem vsaj začasno rešili problem otroškega varstva.

Tudi nekaj starejši otroci in mladina niso brez problemov, saj v krajevni skupnosti praktično nimajo rekreacijskih površin. Zato razmišljajo o gradnji manjše telovadnice, TRIM kabineta, obenem pa bodo poskušali najti kaj prostora za zunanja igrišča.

Skrb za varstvo okolja se kaže v tem, da imajo predvidenega precej denarja za razširitev in vzdrževanje zelenic, ki ne dajejo le lepše podobe, ampak so lahko tudi primerne površine za igro in sprehode.

DEDEK MRAZ ZA VSE OTROKE

Novoletne manifestacije

Starši, delavci v TOZD in člani sindikata!

V minulih letih smo se navadili, da otrokom pripravimo novoletno srečanje z dedkom Mrazom, združeno s tako ali drugačno prireditvijo ter z obdarovanjem, za kar smo vsakokrat dodelili določena sredstva iz skladov skupne porabe.

Skupnih novoletnih manifestacij je bilo malo oziroma jih sploh ni bilo.

Letos pa bomo v Ljubljani vendarle pripravili skupno novoletno slavje za otroke. Organizacijsko-programski odbor, zadolžen za njegovo izvedbo, je imenovala mestna konferenca SZDL. V njem je združena iniciativa vseh društvenih in družbenopolitičnih organizacij ter vseh interesnih skupnosti oziroma ustanov, ki svoje delo posvečajo doživljanju otrok.

Organizacijski odbor bo poskrbel za bogat program vseh novoletnih prireditev in za celovito praznično vzdušje v Ljubljani.

Osrednjega pomena med prireditvami bosta novoletno právljično mesto na Gospodarskem razstavišču in drsalna revija v hali Tivoli.

Poskrbljeno bo za repertoarno živahnost skozi ves teden.

Starši! Delavci! Potrudite se, da boste v prazničnih dneh našli proste ure za svoje otroke. Posvetite se jim, popeljite jih na prizorišče prireditev, omogočite jim srečanja z dedkom Mrazom, poskrbite za lepoto otrokovih doživetij.

Prepričani smo, da bodo doživetja na osrednjih prireditvenih prostorih odtehtala kolektivno obdarovanje — zato vam priporočamo, da nakupovanje daril v svojih delovnih organizacijah nadomestite z odkupom značk dedka Mraza in vstopnic za prireditve, ki jih bomo z združenimi močmi organizirali v Ljubljani. Značke vam bo posredoval organizacijsko-programski odbor.

Dogovorite se, da bo novoletni teden v resnici manifestacija našega človeško razumevajočega in družbeno odgovornega odnosa do otrok.

Organizacijsko-programski odbor
za novoletne manifestacije v Ljubljani